

Revisorsnämndens ställningstagande angående registrering av revisorer och revisionsföretag från tredjeland

Det har till Revisorsnämnden (RN) inkommit ett antal frågor kring förutsättningarna för registrering av revisorer och revisionsföretag från tredjeland (nedan tredjelandsrevisorer). I huvudsak rör det sig om två frågeställningar. Den första frågan är om RN kommer att bifalla ansökningar från tredjelandsrevisorer som inte har något revisionsuppdrag i vad som nedan benämns relevanta klienter, dvs. företag från tredjeland vars överlåtbara värdepapper är föremål för handel på en reglerad marknad i Sverige. Den andra frågan är om RN kommer att som tredjelandsrevisorer registrera revisorer från andra medlemsstater som reviderar sådana företag. Syftet med denna skrivelse är att ge uttryck för RN:s nuvarande inställning till de aktuella frågorna.

Utgångspunkten för bedömningen av de två frågorna bör tas i bestämmelsen i 16 b § revisorslagen (2001:883) enligt vilken en fysisk person eller ett företag från ett tredjeland får registreras som revisor från tredjeland, om kraven på lagstadgad revision och på dem som utför revisionen i den staten är likvärdiga med dem som följer av svensk rätt. Kravet på registrering omfattar tredjelandsrevisorer som reviderar en relevant klient som i Sverige har emitterat andra överlåtbara värdepapper än skuldebrev som är riktade till s.k. kvalificerade investerare.¹ Dessa revisorer ska omfattas av RN:s tillsyn och system för disciplinära åtgärder. De ska vidare omfattas av bestämmelserna om kvalitetskontroll, om de inte har genomgått en likvärdig kontroll i hemlandet.²

Samtidigt som 16 b § infördes i revisorslagen infördes en ny bestämmelse (16 kap. 11 a §) i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden av vilken framgår följande.

Om en emittent som inte har säte i en stat inom EES anlitar en fysisk person eller ett företag från ett tredjeland för granskning av års- eller koncernredovisning, ska den som anlitas vara registrerad enligt 16 b § revisorslagen (2001:883).

Kravet på registrering av revisorer från tredjeland, som det kommer till uttryck både i revisorslagen och i lagen om värdepappersmarknaden, får således värdepappersrättslig betydelse först om det finns emittenter i Sverige från tredjeland som anlitar tredjelandsrevisorer för att revidera deras års- eller koncernredovisningar. Något krav på att registrera tredjelandsrevisorer som inte innehar något revisionsuppdrag i en relevant klient eller revisorer från en annan medlemsstat som reviderar en relevant klient finns alltså inte.

¹ Jfr prop. 2008/09:135, s. 122 ff.

² Se 3 och 27 a § revisorslagen.

När det gäller frågan om RN ska registrera *tredjelandssrevisorer som inte har någon relevant klient* och därför inte träffas av det obligatoriska registreringskravet gör RN följande bedömning. Av vad som har sagts ovan följer att registrering av tredjelandssrevisorer innebär att dessa revisorer ställs under RN:s tillsyn och system för kvalitetskontroller. Detta ställer nya kompetens- och resurskrav på RN. I förarbetena till revisorslagen har anförts att det ligger i sakens natur att tillsynen bör begränsas till de aspekter som i något avseende rör Sverige och att en revisor som nyligen genomgått likvärdig kvalitetskontroll i ett annat land inte ska behöva genomgå kontrollen på nytt i Sverige.³ Även med beaktande av detta kan det dock inte bortses från att en sådan tillsyn innebär merkostnader för RN. Eftersom det idag saknas författningsstöd för RN att ta ut andra avgifter från tredjelandssrevisorer än en ansökningsavgift kommer kostnaden för denna tillsyn att få bäras av de svenska revisorerna. Det kan redan på den grunden hävdas att det finns skäl för RN att inte registrera tredjelandssrevisorer som inte har någon relevant klient.

Samtidigt kan det mot detta invändas att det kan finnas fördelar med att en tredjelandssrevisor vars klient avser att ansöka om notering av sina värdepapper på en reglerad marknad i Sverige kan registrera sig som tredjelandssrevisor hos RN redan i samband med noteringen. Det kan också hävdas uppstå en konkurrensnackdel i samband med ett offertförfarande, om en revisor som inte tidigare har registrerats hos RN inte kan bli registrerad inför offertförfarandet.

RN har vid sina kontakter med andra tillsynsmyndigheter inom EU kunnat konstatera att de flesta myndigheter som har redovisat hur de har löst den aktuella frågan inte registrerar tredjelandssrevisorer som inte har någon tydligt utpekad relevant klient eller kommer att få en sådan klient i en nära framtid. I vissa fall kombineras denna syn med ett förfarande som innebär att handläggningen av registreringsansökan ”frysas” i avvaktan på att sökanden ska kunna visa på en relevant klient.

RN finner att denna typ av lösningar är ändamålsenliga. RN avser därför att registrera tredjelandssrevisorer enligt följande (givet att dessa uppfyller övriga krav för registrering). Tredjelandssrevisor som *redan vid ansökan har en relevant klient* kommer naturligtvis att registreras. Tredjelandssrevisorer som kan visa att de *inom en nära framtid kommer att ha en angiven relevant klient* kommer också att registreras. Härigenom kan t.ex. en tredjelandssrevisor vars revisionsklient har inlett ett noteringsförfarande vid en reglerad marknadsplats i Sverige som beräknas vara avslutat inom några få månader, ansöka om registrering och få ansökan beviljad redan under noteringsförfarandet. Detsamma gäller om tredjelandssrevisorn kan visa att styrelsen (eller annat behörigt bolagsorgan) i en relevant klient har nominerat tredjelandssrevisorn som revisor i företaget och att revisionsuppdraget sannolikt kommer att tillträdas inom några få månader. För det fall en tredjelandssrevisor gör gällande att man *någon*

³ Prop. 2008/09:135, s. 124 f.

gång i framtiden kan komma att ha en konkret utpekad relevant klient kan RN i *undantagsfall* påbörja handläggningen av ansökan. Myndigheten kommer dock inte att fatta något slutligt beslut förrän sökanden kan visa att man i en nära framtid kommer att ha en relevant klient. Inkommer inte sökanden med sådana uppgifter inom en tid som i normalfallet inte får överskrida sex månader, kommer RN att lämna ansökan utan bifall. Genom detta förfarande finns det en begränsad möjlighet för en tredjelandsrevisor att i samband med ansökan om registrering inkomma till RN med utredning som visar att sökanden deltar eller avser att delta i ett upphandlingsförfarande rörande revisionen av en relevant klient.

Vad gäller frågeställningen om RN kommer att registrera *revisorer hemmahörande i en annan medlemsstat* som tredjelandsrevisorer gör RN för närvarande följande bedömning. Som ovan har redovisats ställer det värdepappersrättsliga regelverket krav på registrering av tredjelandsrevisorer enbart om både klienten och revisorn hör hemma i tredjeländer. Ett företag som emitterar värdepapper på en reglerad marknad i Sverige och som revideras av en revisor från en annan medlemsstat träffas således inte av kravet på att dess revisor ska vara registrerad i Sverige som tredjelandsrevisor. Därtill kommer att det av 16 b § revisorslagen framgår att syftet inte har varit att revisorer och revisionsföretag från annan medlemsstat ska registreras som tredjelandsrevisorer i Sverige. Med hänsyn härtill och med beaktande av att dessa revisorer ändå står under hemlandskontroll som uppfyller det åttonde bolagsrättsliga direktivets krav och som därför ska godtas av övriga medlemsstater som adekvat,⁴ avser RN inte att registrera revisorer från annan medlemsstat som tredjelandsrevisorer.

Peter Strömberg
Myndighetschef

⁴ Se artikel 34 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG.